

**ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. Пирогова**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

**Вінницького національного
медичного університету
ім. М.І. Пирогова**

В.В. Петрушенко

Березня 2023р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про освітньо-професійні програми
з підготовки магістрів (другий освітній рівень)
та бакалаврів (перший освітній рівень)
у Вінницькому національному медичному
університеті ім. М.І. Пирогова**

Положення розглянуто та
схвалено на засіданні вченої
ради Вінницького
національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова
Протокол № 6 від 30.03.2023р.

Вінниця 2023 р.

Положення про освітньо-професійні програми з підготовки магістрів (другий освітній рівень) та бакалаврів (перший освітній рівень) у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова: Вінниця, ВНМУ ім. М.І. Пирогова, 2023. - 19 с.

Укладачі:

проф. Гумінський Ю.Й., проф. Фоміна, Леонова Н.В., здобувач вищої освіти Агафонов К.М.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про затвердження та перегляд освітньо-професійних програм з підготовки магістрів (другий освітній рівень) та бакалаврів (перший освітній рівень) (надалі – Положення) визначає порядок розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та закриття освітньо- професійних програм та навчальних планів (далі – Положення) на другому та першому рівнях вищої освіти у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (далі – ВНМУ).

Положення є складовою частиною внутрішньої системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності ВНМУ і визначає основні засади, принципи та особливості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та закриття освітньо-професійних програм (далі – ОПП) та навчальних планів здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» та «бакалавр» незалежно від форми навчання.

1.2. Положення розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015), наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Статуту ВНМУ, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347), інших нормативно-правових актів у сфері вищої освіти.

1.3. Глосарій

У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Здобувач освіти – студент або здобувач вищої освіти ступеня магістр / бакалавр (далі – здобувач);

Студентоцентризований підхід – розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Студентоцентризований підхід передбачає розроблення освітніх програм, які зосереджуються на результатах навчання, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, яке узгоджується із тривалістю освітньої програми, забезпечення адекватної вибіркової частини дисциплін, враховують особливості пріоритетів особи, що навчається, передбачає взаємоповагу між всіма учасниками освітнього процесу участь здобувачів у системі внутрішнього забезпечення якості освіти ВНМУ;

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що ґрунтується, відповідно до робочого навчального

плану, на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання, з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти реалізується через індивідуальний навчальний план;

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність;

Освітній процес - система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на набуття, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті;

Ступінь – кваліфікація вищої освіти, що, як правило, присвоюється після успішного завершення освітньої програми на певному циклі/рівні вищої освіти.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітньо-професійна програма – система освітніх компонентів на I та II рівнях вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Навчальний план підготовки бакалавра / магістра – документ, що містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та кількість годин, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Структурно-логічна схема підготовки – це наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-професійної програми підготовки та основа для створення навчального та робочого навчального планів.

Гарант освітньої програми – визначений за наказом керівника закладу вищої освіти відповідальним за реалізацію цієї ОПП.

Проектна (робоча) група – визначена наказом ректора група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої

освіти, фахової передвищої освіти та у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою.

Індивідуальний план роботи здобувача – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та створюється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти. Індивідуальний навчальний план формується на основі навчального плану і повинен містити перелік дисциплін за вибором здобувача в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС.

Навантаження ЗВО - час, який необхідний студенту для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

Заліковий кредит ЄКТС – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Академічна година - це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Тривалість - 45 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин ("пара").

Навчальний семестр - складова частина навчального часу здобувача. Тривалість семестру визначається навчальним планом та графіком навчального процесу.

Навчальний курс - завершений період навчання здобувача протягом навчального року. Тривалість перебування здобувача на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю, канікул. Початок і закінчення навчання здобувача на конкретному курсі оформляються перевідним наказом.

Навчальний рік триває 12 місяців, розпочинається відповідно до дати зарахування ЗВО і складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, вихідних і святкових днів, канікул. Мінімальна сумарна тривалість канікул упродовж навчального року становить 8 тижнів.

Програмні компетентності – найбільш важливі компетентності, що визначають специфіку програми та включаються в Профіль програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм у різних університетах є подібними чи порівнюваними між собою згідно до Примірних планів підготовки магістрів (другий освітній рівень) та бакалаврів (перший освітній рівень), затвердженими МОЗ УКРАЇНИ;

Програмні результати навчання – стандартизований набір від 15 тверджень, які виражають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми;

Профіль програми – невід’ємна частина опису програми, створена для представлення в усталеній формі основної інформації про освітню програму. Дозволяє точно позиціонувати освітню програму серед інших, що полегшує її розуміння всіма основними зацікавленими особами (стейкхолдерами):

здобувачами, роботодавцями, викладачами, агенціями забезпечення якості тощо. Визначає предметну область, до якої належить дана освітня програма, її освітній рівень та специфічні особливості даної програми, які відрізняють її від інших подібних програм;

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

2.1. Структура ОПП

- титульний аркуш (відомче підпорядкування закладу, назва закладу, назва ОПП, термін введення);
- передмова (ПІБ, посади розробників, тощо);

I Профіль ОПП:

1 – Загальна інформація

- Повна назва закладу вищої освіти
- Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу
- Офіційна назва освітньої програми
- Тип диплому та обсяг освітньої програми
- Наявність акредитації
- Цикл/рівень
- Передумови
- Мова(и) викладання
- Термін дії освітньо-професійної програми
- Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми

2 – Мета освітньо-професійної програми

3 – Характеристика освітньо-професійної програми Рівень вищої освіти

- Ступінь вищої освіти
- Предметна область (галузь знань, спеціальність)
- Форми навчання
- Освітня кваліфікація
- Кваліфікація у дипломі
- Орієнтація освітньої програми

- Основний фокус освітньої програми
- Особливості програми
- Академічні права випускників:
- Обсяг програми у кредитах ЄКТС
- 4 – Здатність випускників освітньо-професійної програми до працевлаштування та подальшого навчання:
 - Здатність до працевлаштування
 - Подальше навчання
- 5 – Викладання та оцінювання
 - Викладання та навчання
 - Оцінювання
- 6 – Програмні компетентності
 - Інтегральна компетентність
 - Загальні компетентності (ЗК)
 - Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)
- 7 – Програмні результати навчання (ПРН)
- 8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми
 - Кадрове забезпечення
 - Матеріально-технічне забезпечення
 - Інформаційне та навчально-методичне забезпечення
- 9 – Академічна мобільність
 - Національна кредитна мобільність
 - Міжнародна кредитна мобільність
 - Навчання іноземних здобувачів вищої освіти

II. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

III. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ

IV. Матриця відповідності програмних компетентностей

компонентам освітньо-професійної програми

V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)

відповідними компонентами освітньо-професійної програми

2.2. Навчальний план ОПП

На підставі освітньо-професійної програми за кожною спеціальністю розробляється навчальний план, що визначає:

- графік навчального процесу;
- зведені дані про бюджет часу у тижнях;

- відомості про державну атестацію;
- план навчального процесу;
- перелік обов'язкових (нормативних) дисциплін, дисциплін за вибором та їх обсяг у кредитах ЄКТС;
- розподіл контрольних заходів за дисциплінами та семестрами;
- розподіл годин за дисциплінами за курсами і семестрами;
- співвідношення аудиторного навантаження до загального обсягу навчального навантаження;
- послідовність вивчення дисциплін;
- форми проведення навчальних занять та їх обсяг;
- форми підсумкового контролю.

3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ І ЗАКРИТТЯ ОПП

3.1. Розробка ОПП

ОПП розробляється на основі стандартів вищої освіти першого (бакалаврського) або другого (магістерського) рівня з врахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній галузі або за відсутності стандартів на основі Національної рамки кваліфікацій відповідного рівня освіти.

3.1.1. Етапи розроблення ОПП:

I етап – формування проектної (робочої) групи та призначення гаранта освітньої програми.

II етап – аналіз актуальності ОПП та оцінювання достатності наявних ресурсів;

III етап – визначення профілю ОПП;

IV етап – визначення освітнього змісту ОПП та розроблення навчального плану;

V етап – розроблення системи оцінювання якості ОПП з метою її удосконалення.

3.1.2. Формування проектної (робочої) групи та призначення гаранта освітньої програми

- нова ОПП розробляється за ініціативою адміністрації ВНМУ з аналізу досвіду вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти у частині їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання;

- розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОПП здійснюється проектними (робочими) групами.

- на період розроблення кожної ОПП створюється проектна (робоча) група з числа наукових, науково-педагогічних співробітників, здобувачів вищої освіти ВНМУ, роботодавців та інших стейкхолдерів;

- склад робочої групи затверджується наказом ректора ВНМУ на підставі подання проректора з навчальної роботи;
- одна й та ж сама особа може бути членом декількох проектних (робочих) груп;
- проектну (робочу) групу може очолювати гарант ОПП;
- гарантом ОПП призначається із числа наукових, науково-педагогічних працівників ВНМУ, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до ОПП спеціальністю, відповідає критеріям чинного законодавства та визначений за наказом керівника закладу вищої освіти відповідальним за реалізацію цієї освітньої програми;
- гарант освітньої програми може бути керівником лише однієї ОПП.
- завданнями діяльності проектної (робочої) групи є розроблення (обрання виду ОПП; визначення форми навчання та організації освітнього процесу; визначення освітніх компонентів, розробка навчальних планів та інших нормативних документів, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною ОПП з урахуванням рекомендацій навчального відділу; рекомендації кафедрам ВНМУ на розроблення навчально-методичного забезпечення ОПП; рекомендації отримати при громадському обговоренні відповідної ОПП; узагальнення пропозицій та формування рекомендації з вдосконалення існуючої ОПП, моніторинг та перегляд (внесення відомостей щодо ОПП та навчальних планів до ЄДЕБО); здійснення контролю за реалізацією ОПП науково-педагогічними працівниками та кафедрами ВНМУ) забезпечення процедур зовнішнього оцінювання (акредитація), самооцінювання та інші необхідні процедури;
- дострокове припинення роботи й призначення нового гаранта ОПП і членів проектної (робочої) групи здійснюється на підставі наказу ректора ВНМУ.
- у разі розроблення спільної ОПП створюють проектну (робочу) групу, до складу якої входять представники всіх учасників-партнерів, які беруть участь у реалізації нової спільної;
- у разі розроблення програми подвійних дипломів слід враховувати не тільки змістовну відповідність навчальних планів, але й вимоги щодо обсягу окремих компонентів ОПП, поточного контролю, підсумкової атестації й планованих навчальних результатів, які передбачає кожен з учасників-партнерів, що видає документи про освіту та кваліфікацію;
- координацію діяльності усіх проектних (робочих) груп ВНМУ здійснює ректор (проректор з навчальної роботи).

3.1.3. Аналіз актуальності ОПП та оцінювання достатності наявних ресурсів.

Аналіз актуальності ОПП відбувається у наступні етапи:

- встановлення суспільної потреби в розробленні ОПП шляхом консультацій з зацікавленими сторонами (здобувачами вищої освіти, випускниками ВНМУ,

роботодавцями, освітньою спільнотою, органами місцевої влади тощо);

- з'ясування виконання основних умов запровадження ОПП, аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОПП, аналіз ринку праці, на який орієнтовано нову ОПП, можливостей майбутнього працевлаштування випускників;
- проектна (робоча) група за результатами консультацій з профільними службами ВНМУ здійснює попереднє загальне оцінювання достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних та ін.) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

3.1.4. Визначення профілю ОПП

Профіль ОПП визначається проектною (робочою) групою ВНМУ і викладається у її вступі. Профіль ОПП визначається її метою, загальними та фаховими компетентностями, що мають бути досягнуті в результаті навчання, програмними результатами навчання з урахуванням Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти (за наявності) та встановлення необхідного обсягу ОПП у кредитах ЄКТС.

При формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників роботодавців у процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця.

Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні) – загалом від 10 до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОПП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОПП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти (за наявності) за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2-3) компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями.

Програмні результати навчання визначають що здобувач вищої освіти повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення ОПП.

Критерії результатів навчання:

- результати навчання мають відповідати вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави;
- результати навчання мають бути релевантними відповідним програмним компетентностям;
- результати навчання мають забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;

- результати навчання мають визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач вищої освіти;
- результати навчання мають відповідати кваліфікаційним вимогам, бути пов'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій;
- результати навчання мають бути сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності;
- результати навчання мають бути реалістичними з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;
- результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів;
- має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямыми методами.

При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);
- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОП, їх доцільно виділити окремо.

Результати навчання характеризують те, що ЗВО повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо). Кореляцію між результатами навчання і програмними компетентностями перевіряють за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання ОПП.

3.1.5. Визначення змісту ОПП та розроблення навчального плану.

Визначення змісту ОПП та розроблення навчального плану необхідно проводити у наступній послідовності:

- складання переліку освітніх компонентів ОПП;
- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання; визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;
- обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;
- розроблення робочих програм навчальних дисциплін.

Робоча група ВНМУ на етапі визначення змісту ОПП та розроблення навчального плану зобов'язана:

- визначити загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;
- здійснювати структурування результатів навчання (навчальних дисциплін,

інших складових навчального курсу, практик, дослідницьких проектів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) та розподіляти кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів;

- аналізувати: узгодженість результатів навчання та програмних компетентностей, зокрема: програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій; програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти (за наявності); результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньої програми); дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми); методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання; методів оцінювання відповідно з дисциплінарними та програмними результатами навчання.

При оцінці навантаження визначається кількість кредитів ЄКТС для освітнього компонента, необхідного для досягнення результатів навчання. Визначаючи підходи до викладання, навчання та оцінювання, проектна (робоча) група має рекомендувати спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання, перевірити розвиток ключових загальних і спеціальних компетентностей, а також чи всі ці компетентності охоплюються модулями ОПП, розподіл балансу навантаження нормативних (обов'язкових) та вибіркових освітніх компонентів, реалізацію необхідних компетентностей для навчання здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр (перший освітній рівень) або магістр (другий освітній рівень) та розподіл кредитів ЄКТС згідно чинного законодавства.

Принципи складання робочих програм:

- робочі програми навчальних дисциплін за завданнями проектної (робочої) групи розробляють на кафедрах факультетів згідно з вимогами розроблених ОПП;
- робочу програму навчальної дисципліни розробляють на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вносити зміни;
- з метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, запобігання дублюванню, врахування міждисциплінарних зв'язків робочі програми навчальних дисциплін розглядають на засіданні центральної методичної координаційної ради та Вченій раді ВНМУ;
- на підставі робочої програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік на кафедрах розробляють навчально-методичне забезпечення;
- передбачається можливість індивідуальної освітньої траєкторії.

3.1.6. Розроблення системи оцінювання якості ОПП з метою її удосконалення

Відповідальність за якість ОПП несуть проектна (робоча) група, а також структурні підрозділи, які її реалізують. З метою контролю за якістю ОПП та їх вдосконалення проводять різні процедури оцінювання та визнання якості ОПП: зовнішні, внутрішні й непрямі.

Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОПП є:

- акредитація освітніх програм; за акредитованою освітньою програмою ВНМУ має право на виготовлення і видачу власних документів про вищу освіту у порядку та за зразком, що визначені Вченою радою ВНМУ (п.6 ст.7 ЗУ «Про вищу освіту»);
- сертифікація освітніх програм – процедура встановлення відповідності якісних характеристик ОПП певним стандартам якості організації, що сертифікує ОПП;
- міжнародна експертиза освітніх програм – процедура оцінювання якості ОПП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОПП.

Для оцінки підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) за кожною ОПП проводять опитування (анкетування, інтерв'ювання) здобувачів, випускників та інших зацікавлених сторін.

Основними процедурами внутрішнього оцінювання якості ОПП є:

1. Самооцінювання ОПП, яку проводять як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи гаранта ОПП з метою планових процедур контролю якості.

- залежно від цілей проведення самооцінювання визначають процедури і терміни його проведення;
- за рішенням ректора (проректора з науково-педагогічної (навчальної) роботи) для проведення самооцінювання ОПП залучаються гаранті ОПП;
- до проведення самооцінювання за ініціативи ректора (проректора з науково-педагогічної (навчальної) роботи), гарантів ОПП можуть залучатися члени інших проектних (робочих) груп, представники роботодавців, здобувачі вищої освіти, випускники, інші зовнішні стейкхолдери;
- за результатами самооцінювання оформлюється звіт;

Звіт про самооцінювання ОПП має містити висновки про якість ОПП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОПП, модернізації ОПП і/або прийняттю інших управлінських рішень.

Звіт за результатами самооцінювання затверджують на засіданні Координаційної методичної ради комісії ВНМУ та/або Вченої ради ВНМУ на підставі рекомендацій, наданих гарантом ОПП.

2. Внутрішній аудит ОПП – процедури перевірки якості різних елементів

документального забезпечення ОПП з боку ВНМУ чи структурного підрозділу.

Предметами внутрішнього аудиту можуть бути готовність ОПП до процедур зовнішнього оцінювання; якість різних документів у рамках ОПП (наприклад, робочих програм навчальних дисциплін, робочих навчальних планів та індивідуальних планів роботи здобувачів); наявність і повнота необхідної документації в рамках ОПП та ін.

3. Адміністративні перевірки – процедури перевірки якості здійснення основних робочих процесів у рамках реалізації ОПП з метою встановлення їх відповідності існуючим вимогам і нормам. Наприклад, предметом адміністративної перевірки можуть бути діяльність проектної (робочої) групи ОПП, реалізація окремих елементів (навчальних дисциплін, проектної діяльності) у рамках ОПП, взаємодія окремих викладачів програми зі здобувачами вищої освіти, діяльність гаранта ОПП та ін.

Перевірки проводять у межах компетенції ректором (проректором з науково-педагогічної (навчальної) роботи), навчальним відділом, відділом якості, гарантом ОПП.

Непрямими формами оцінювання та визнання якості ОПП є різні процедури і форми оцінювання якості підготовки випускників і здобувачів вищої освіти за ОПП. До них належать - незалежні випробування/складання зовнішніх іспитів за різними елементами ОПП здобувачами вищої освіти і/або випускниками (напр., міжнародні мовні іспити різних форматів, дистанційні та очні олімпіади тощо), участь у професійних і наукових конкурсах, конференціях, отримання наукових і професійних премій здобувачами вищої освіти та випускниками ОПП, дослідження кар'єрних траєкторій і працевлаштування випускників та ін.

3.1.7. Затвердження ОПП

Всі нові ОПП мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд: проектною (робочою) групою, громадське обговорення, методичною радою, Вченою радою.

- проектна (робоча) група повинна здійснити перевірку збалансованості ОПП, чи розроблена програма збалансована, чи кредити присвоєно раціонально, чи здобувачі вищої освіти першого / другого освітнього рівня здатні завершити окремі дисципліни та всю ОПП, у визначений час; проектна (робоча) група перевіряє повноту документального забезпечення ОПП; позитивне рішення проектної (робочої) групи є підставою для передачі матеріалів, доповнених пропозиціями від будь-яких освітніх стейкхолдерів при громадському обговоренні, проректорові з науково-педагогічної (навчальної) роботи, який очолює КМР ВНМУ;

- позитивне рішення наукової комісії є підставою для передачі матеріалів на засідання Вченої ради ВНМУ,

- затвердження ОПП відбувається на засіданні Вченої ради.

3.2. Порядок відкриття та закриття ОПП

3.2.1. Відкриття ОПП

Набір вступників на ОПП здійснює приймальна (відбіркова) комісія ВНМУ відповідно до Правил прийому.

Вступ відбувається за наявності ліцензії на здійснення освітньої діяльності на певному рівні вищої освіти за певною спеціальністю. Якщо на ОПП не здійснено набір вступників у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, проектна (робоча) група може в подальшому відмовитися від її реалізації, провести модернізацію ОПП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, подати план і матеріали модернізації науковій комісії, яка, при ухвалі, передає матеріали до Вченої ради ВНМУ.

3.2.2. Закриття ОПП

ОПП може бути виключена з переліку ОПП, що реалізуються ВНМУ з ініціативи:

- приймальної (відбіркової) комісії в разі відсутності набору вступників на ОПП упродовж 4 років; в разі перетворення ОПП. У такому випадку ОПП проходить затвердження як нова, а ті, що існували до цього, припиняють набір вступників; після закінчення навчання останнього курсу вже прийнятих здобувачів вищої освіти. ОПП виключають з переліку ОПП, що реалізуються у ВНМУ;
- Рішення про виключення освітньої програми з числа ОПП, що реалізуються в ВНМУ, приймає Вчена рада.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Порядок реалізації ОПП

Порядок реалізації ОПП визначається «Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова».

Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік навчальним відділом складається розклад за кожною ОПП. У розкладі обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної ОПП та зміст варіативної частини на кожен семестр.

4.2. Управління ОПП

Управління ОПП здійснюється на академічному та адміністративному рівнях.

4.2.1. Адміністративне управління

Адміністративне управління ОПП здійснюють деканати та навчальний відділ під керівництвом ректора (проректора з науково-педагогічної (навчальної) роботи). До функцій адміністративного управління ОПП належать:

- організація та управління матеріально-технічним та інфраструктурним забезпеченням ОПП;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення ОПП в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів факультету;
- профорієнтаційна діяльність з потенційними вступниками ОПП;
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- координація забезпечення якості ОПП;
- організація проведення самоаналізу ОПП;
- надання адміністративної допомоги в адмініструванні ОПП.

5.2.2. Академічне управління

На рівні окремої ОПП академічне управління здійснює гарант освітньої програми. Завданнями академічного управління є:

- організація колегіального розроблення ОПП;
- контроль якості роботи викладачів ОПП;
- аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації ОПП;
- взаємодія з науково-дослідними підрозділами ВНМУ з питань проектної, дослідницької роботи, практичної підготовки здобувачів вищої освіти;
- виявлення здобувачів вищої освіти, схильних до академічної кар'єри, організація роботи з ними;
- взаємодія з роботодавцями та випускниками ОПП для уточнення вимог до компетентностей випускника, оцінювання обраних технологій реалізації ОПП і якості підготовки випускників;
- підготовка ОПП до процедур оцінювання якості (включаючи акредитацію, сертифікацію, експертизу).

4.3. Моніторинг ОПП

Моніторинг ОПП здійснюють для встановлення досяжності, реалістичності та адекватності призначених кредитів, визначених результатів навчання та розрахованого навчального навантаження. Моніторинг зазвичай здійснює проектна (робоча) група. До нього можуть долучати експертів: викладачів, професіоналів-практиків, здобувачів вищої освіти, роботодавці та інші зовнішні експерти (за попередньою згодою). Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок від зацікавлених сторін.

Моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти ОПП здійснюється шляхом проведення анкетування, бліц-опитувань тощо за ініціативи декана, проректора з науково-педагогічної (навчальної) роботи, гарантів ОПП, членів проектних

(робочих) груп ОПП.

За результатами моніторингу складається аналітичний звіт, який подається на розгляд до КМР та Вченої ради ВНМУ.

Систему обов'язкових методів і засобів моніторингу визначає ЦКМР ВНМУ за поданням ректора (проректора з науково-педагогічної (навчальної) роботи).

Основні критерії забезпечення якості ОПП:

- виконується відповідно до Статуту ВНМУ;
- сприяє виконанню місії та досягнення її цілей ВНМУ;
- враховує потреби ринку праці та цільової групи;
- пов'язана з конкретною професією;
- назва узгоджується зі змістом;
- використовувані методи і форма навчання, у тому числі обсяг самостійної роботи та практики, сприяють досягненню цілей ОПП;
- цілі і результати навчання сформульовано у такий спосіб, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників цієї ОПП;
- цілі і результати навчання є адекватними і порівнюваними з результатами навчання першого / другого рівня вищої освіти;
- цілі і результати відповідають вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу та рівень освіти;
- практична робота, що необхідна для досягнення результатів навчання, забезпечує набуття і застосування здобувачами вищої освіти ефективних методів роботи.

4.4. Розвиток ОПП та вимоги до викладачів програми

4.4.1. Вимоги до розвитку ОПП

Вимоги до розвитку ОПП та структурних підрозділів, що її реалізують:

- розвиток є безперервним процесом;
- до розвитку ОПП залучено здобувачів вищої освіти, роботодавців та інші зацікавлені сторони;
- наукові, науково-педагогічні працівники ознайомлені з цілями ОПП та їх місцем у досягненні цих цілей;
- для усунення недоліків ОПП складений та реалізується відповідний план дій;
- система зворотного зв'язку (за участю здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;
- кваліфікація викладачів ОПП відповідає вимогам, встановленим законодавством;
- викладачі ОПП мають відповідний рівень викладацької компетентності;
- викладачі ОПП беруть участь у дослідженнях і розробках;
- викладачі ОПП співпрацюють із зацікавленими особами поза межами ВНМУ;
- система розвитку персоналу є ефективною: викладачі ОПП мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку, застосовуються інші методи розвитку персоналу;

- викладачі програм регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза ВНМУ і беруть участь у науково-практичних заходах;
- кількість постійних викладачів визначається на основі їх обов'язків, обсягів викладання і кількості здобувачів вищої освіти є цілком достатньою для досягнення цілей і результатів навчання за ОПП;
- склад викладачів ОПП за віком і відсоток молодих викладачів забезпечує сталість викладання в ВНМУ;
- вимоги для вступу базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання даної ОПП;
- система консультування здобувачів вищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;
- оцінювання результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів вищої освіти, який підтримує їх розвиток;
- здобувачі вищої освіти беруть участь у програмах міжнародної мобільності;
- відсоток здобувачів вищої освіти, які беруть участь у академічній мобільності, є сталим або зростає;
- здобувачів вищої освіти залучено до процесу прийняття рішень на різних інституційних рівнях.

4.4.2. Фінансові ресурси щодо реалізації ОПП:

Фінансові ресурси ВНМУ щодо реалізації ОПП повинні відповідати наступним критеріям:

- бути достатніми для забезпечення ОПП;
- бути достатніми для діяльності з розвитку ОПП;
- бути достатніми для підтримання розвитку викладачів програми;
- бути достатніми для підтримки досягнення здобувачами відповідних програмних результатів навчання;
- фінансові дані, що характеризують економічну сталість, є доступними для громадськості.

4.4.3. Навчальне середовище ВНМУ:

- включає навчальні приміщення та наукові лабораторії, що необхідні для проведення навчання, досліджень;
- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів вищої освіти;
- обладнане відповідно до сучасних вимог (відео-проектори, Інтернет тощо).

4.4.4. Критерії сталості щодо якості і ресурсів:

- тренди щодо кількості здобувачів вищої освіти і випускників, бюджету впродовж останніх п'яти років, що засвідчують сталість;
- ВНМУ регулярно планує свій розвиток;
- ВНМУ має перспективний план розвитку, супроводжуваний планом дій для забезпечення сталості у ВНМУ;

- ВНМУ підготував фінансові прогнози для досягнення цілей, викладених у перспективному плані розвитку і мінімізації можливих ризиків (включаючи ризики, викликані демографічними тенденціями);
- реалізація плану дій аналізується і результати аналізу формують основу для планування наступного періоду розвитку.

4.5. Перегляд ОПП

Перегляд ОПП з метою її удосконалення здійснюють у формах оновлення або модернізації.

4.5.1. Оновлення ОПП

ОПП оновлюють у частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів по мірі необхідності, але не рідше одного разу на чотири роки. Діючи, затверджену, ОПП переглядають щонайменше 1 раз у терміни її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення. Підставою для оновлення ОПП можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та/або робочої групи ОПП;
- результати оцінювання якості ОПП;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОПП.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОПП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик та ін.).

Якщо зібрана інформація показує розбіжність між передбаченим навантаженням і часом, який фактично необхідний більшості здобувачів вищої освіти для досягнення визначених результатів навчання, необхідно переглянути навчальне навантаження, кредити, результати навчання або заходи та методи навчання й викладання. Це може також потребувати перепроєктування ОПП та її освітніх компонентів.

Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу на повний курс навчання за ОПП).

Підставою для розроблення нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;
- затвердження нових галузевих стандартів вищої освіти;
- внесення змін до циклу дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти першого / другого освітнього рівня (за рішенням Вченої ради ВНМУ).

4.5.2. Модернізація ОПП

Модернізація ОПП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж у разі планового оновлення. Зміна виду ОПП також є модернізацією.

Модернізацію ОПП можна проводити:

- з ініціативи керівництва ВНМУ, навчального відділу, наукового відділу, в разі отримання незадовільних висновків про її якість у результаті самоаналізу або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти першого / другого освітнього рівня;
- з ініціативи гаранта освітньої програми за відсутності набору вступників на ОПП;
- за наявності висновків про недостатньо високу якість ОПП за результатами різних процедур оцінювання якості ОПП;
- з ініціативи проектної (робочої) групи з метою врахування змін, що відбулися в професійному полі, в яких реалізується ОПП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці. До модернізації освітніх програм слід залучати представників ключових роботодавців, зовнішніх стосовно даної ОПП експертів (як з професійної спільноти ВНМУ, так і незалежних).

Модернізована ОПП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в порядку, визначеному цим Положенням.

Повторне затвердження ОПП відбувається з ініціативи гаранта ОПП в разі її значного оновлення.

Значним вважають оновлення ОПП (складу дисциплін, практик і їх обсягу в кредитах ЄКТС) більш ніж на 50 %.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1 Відомості про ОПП розміщуються на сайті ВНМУ в розділі «Основні документи». Відповідальними за формування і зберігання паперових версій ОПП є її гарант та проректор з науково-педагогічної (навчальної) роботи. Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОПП на сайті ВНМУ є співробітники інформаційно-аналітичного відділу, які призначені проректором з науково-педагогічної (навчальної) роботи. Інформація про ОПП вноситься співробітниками навчального відділу до ЄДБО в електронному вигляді.

6.2. На основі змін у ОПП оновлюються і матеріали ліцензійних справ провадження освітньої діяльності на першому / другому рівні вищої освіти.

6.3. Розроблення, затвердження, відкриття, закриття, удосконалення ОПП має відбуватися у відповідності до чинного законодавства України, зокрема таких нормативних документів та підзаконних актів:

- Закону України «Про вищу освіту»;
- Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» (зі змінами);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187».